

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De scholasticæ Theologiæ Vanitate, qua superioris
ætatis homines, doctrinam & religionem suam
tueba[n]tur, Liber, in locos communes digestus. Omnibus
ueræ ac solidæ pietatis studiosis in primis ...**

Sarcerius, Erasmus

Francoforti, 1541

VD16 S 1775

De Lege Divina in genere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29838

DE LEGE NATVRALI. 46

Germanos, quōd homicidium non putarēne esse peccatum.

Quæ lex naturalis dicitur, quasi deriuata ex primis principijs eius, non habent uim coactiuam, per modum præcepti, nisi lege diuina uel humana sancita sunt.

DE LEGE DIUI

na in genere. *Infta 74. a.*

Lege Dei non damnatur naturalis imbecillitas, uidelicet concupiscentia.

Legi Dei satisfieri potest per nostra externa opera, item per conatum interiorem uoluntatis, etiamsi repugnet concupiscentia.

Homo postquam credit Euangelio, ita potest satisfacere legi Dei, ut suam ex operibus legis paratam iustitiam opponere queat diuinæ iræ pro peccatis.

Homines ante datam legem, lege nature fuerunt iustificati; patres lege Mosaica, noshodie Euangelicis legibus iustificamur.

Leges Dei consilia tantum sunt, pro perfectioribus data.

Lex uel saltem externè seruata, iustificat.

Lex non tota est abrogata ad iustitiam, sed tantum iudicialia & ceremonialia.

Caro legi Dei subdi potest.

F

DOCTRINA SCHOLAST.

Homines per se uiribus naturalibus possunt legi Dei satisfacere, quod ad substantiam actum pertinet: gratiæ tamen interim hoc tribuitur, quod addit respectum meritorij.

Vetus Testamentum sublatum est, nec pertinet ad Christianos.

Non est causa abrogatæ legis Mosaicæ, quia impossibile fuit eam à nobis seruari.

Vetus Testamentum est, non typus Testamenti. Falsum est, Christum morte sua confirmasse uetus Testamentum.

Magnum discrimen est inter præcepta & cõsilia Euangelica.

Præcepta Dei sunt possibilis, nec uerum est, Deum impossibilia præcepisse.

Inf. 125. b Deus condescendens nostræ infirmitati, cõstituit homini mensuram eorum, ad quæ tenetur de necessitate, quæ est obseruatio præceptorum, ut de reliquo, hoc est, de operibus supererogatiuis possit satisfacere de commissis.

Plus etiã quàm lex exigit facere possumus.

Lex contenta est externa & ciuili iustitia.

Lege Dei tantum requiruntur ciuilia opera.

Deus lege diuina non requirit à quolibet Christiano summã perfectionem erga legem.

Duplex est ordo ad iustitiam, salutem, & uitam æternam à Deo institutus. Primus est necessarius, & hic est obseruantia præceptorum,
secun-

DE LEGE DIVINA. 43

secundum illud: Si uis ad uitam ingredi, serua mandata. Secundus est compendiosus & utilis, sed non necessarius, sicut est observatio cōfiliorum Euangelicorum.

Lex diuina est signum uerum creaturæ rationali reuelatum notificatum recte ratioeinationis diuinæ, ualentis teneri illam seu ligari ad aliquid agendum, uel non agendum pro consecutione felicitatis æternæ.

Lex diuina sumitur pro lege diuinitus inspirata.

Lex diuina largè sumpta, potest sumi pro aliqua totali congregatione, non solum continēte præcepta & prohibitiones, sed etiam consilia & promissiones præmiorum, comminationes suppliciorum, & multa huiusmodi.

Lex diuina est, quæ per diuinam reuelationem, per finem beatitudinis, est principaliter ordinata.

In lege purè diuina possunt quatuor gradus assignari. In primo ponuntur leges immediatè reuelatæ à Deo pro tota cōmunitate hominum aut principaliori parte, scriptæ in Biblia, & præsertim in Euangelijs latis à Christo, ad beatitudinis consecutionem.

In secundo gradu ponuntur leges diuinæ, quæ ex præcedentibus solis deducuntur in consequentia euidenti.

In tertio gradu ponuntur leges diuinæ ex

DOCTRINA SCHOLAST.

prædictis deductæ per successiuam relationem Apostolorum, & aliorum æquivalentem scripturæ canonicæ, sicut determinationes Ecclesiæ, quæ spiritus sancto creditur regi.

7 In quarto gradu sunt leges specialiter inspiratæ & reuelatæ quibusdam singularibus personis pro se aut pro paucis ad hoc electis.

infra 52. 64
Lex diuina in quantum iustificat obseruantes eam, dicitur lex iustitiæ.

- Quatuor sunt genera talium, quæ dicuntur ad ius diuinum pertinere. Primū est genus eorum, quæ cōtinentur expresse in textib. canonicæ scripturæ, ut: Quod in principio fecit deus coelum & terram. Secundū est eorū, quæ consequuntur consequenter clarè in consequentia necessaria & euidēti apud omnem utentem rationem ex eis, quæ ibidem continentur. Tertium est eorum, quæ licet non consequantur in consequentia clara apud omnes utentes ratione, uel aliunde doctos, tamen apud exercitatos in sacris literis consequentia iudicatur optima uel sequela. Quarta est eorum, quæ per reuelationem factam Ecclesiæ constant, & hoc uel expresse, uel manifeste per prophetas, seu miraculosas attestations, uel implicite per communem attestationem totius Ecclesiæ, uel concilij generalis eam sufficienter representātis, ac per successionem legitimam deriuatam ad posteros, per eos, qui tales reuelationes habuerunt
man

manifeste: ueritates oēs alię, tãto dicuntur magis pertinentes uel impertinentes ad theologiã & suos professores, quanto proximiũ uel remotius possunt inferri ex predictis.

Præcepta affirmatiua obligant semper, sed non ad semper. Legatiua obligant semper & ad semper.

Lex dicitur à ligando, quia ligat, uel à legendo, quia scripta est.

Lex maximè respicit ordinem ad beatitudinem. Proprius effectus legis diuinæ est, inducere homines ad propriã eorum uirtutem, ideo & lex honos facit.

Finis legis diuinæ est beatitudo æterna.

Lex diuina principaliter considerat iustum, & iniustum, in quantum per hoc ordinatur homo ad finem, qui est uita æterna.

Lex diuina aut obligat, aut consulit.

Eriam lex uetus conferebat gratiam:

Finis ueteris legis fuit iustificatio.

Paulus loquens de lege, semper intelligenda est lex Moyli tantum.

Præcepta quadruplicia sunt: Primæ necessitatis, secundæ necessitatis, tertiæ necessitatis, & quartæ necessitatis.

Præcepta primæ necessitatis sunt, sine quibus imago Dei, quæ homo est, non saluatur.

Præcepta secundæ necessitatis sunt, quæ primo & naturaliter obligant in generali, &

DOCTRINA SCHOLAST.

non in speciali, ut est, satisfacere pro peccatis:

3 Præcepta tertiæ necessitatis sunt, quæ exactu humano obligant, sicut uotum: uel quæ obligant quosdam, sed non omnes, aut etiam omnes in casu, sicut consilia.

+ Præcepta quartæ necessitatis sunt, quæ prælati ecclesiarum instituunt, scilicet quæ instituit papa in ecclesia, aut archiepiscopus in prouincia sua.

Præcepta nouæ legis sunt maiora, quæ ueteris.

Præcepta Dei spectant ad causam salutis.

Præcepta naturæ sunt tantum de necessarijs ad salutem, sed non sunt satisfactoria.

Homo etiam post peccatum potest sine gratia seruare oia præcepta Dei, quo ad substantiam actus. In lege diuina non datur præceptum de fide simpliciter, sed de quibusdam credendis, quia fides præcedit præcepta.

Inter præcepta legis diuinæ, quædam sunt præambula legi, sicut præcepta de fide & spe.

In lege Dei non datur præceptum contra desperationem.

Præcepta legis diuinæ, maxime & principaliter sunt de iustitia.

Leges diuinæ ordinatæ sunt ad purificandum cor, & ad bonam conscientiam.

Præcepta Ecclesiæ habent eandem uim obligandi, quam præcepta diuina.

Intra sp. 8 Ad prælatos ecclesiæ pertinet, dare præcepta in spiritualibus. Ma-

DE LEGIBVS MOSAIC. 44

Magnis uiris non de facili debet fieri præceptum.

Præceptum de occidendo hominem etiam apud Deum ipsum est indispensabile.

DE LEGIBVS MOSAICIS
Moralibus.

Sunt quædam Ecclesiæ traditiones, quæ cū legibus Moralibus conferri possunt.

In decalogo sufficientia opera præscripta fuerunt pro iudaico populo: ast pro Christianis fuerunt quædam opera per pontifices addenda.

Moralia præcepta non sufficiunt ad uerum & perfectum Dei cultum præstandum.

Morales leges iustificanc, etsi hoc ipsum uel Iudiciales uel Cereemoniales non faciunt.

Leges morales non sunt abrogatæ, sed adhuc conducibiles sunt ad iustitiam coram Deo.

Apostolus in priore epistola ad Corinth. literæ nomine non intellexit leges Morales.

Moralia præcepta nō sunt abrogata in causa iustificationis.

Sabbatum significat diei septimi religionē, unde errant, & qui aliter dicunt, & qui sentiunt sabbatum significare spiritualem requiem ab operibus malis.